

ANUL AL VI-LEA

279776

No. 9.

„LUPTA PENTRU LUMINA“

„LUMINA PRIN LUPTA“

REVISTA LITERARA (LITERATORUL)

APARE O DATA PE SEPTEMANA

CONTROL DE STIL

DUMINECA 14 APRILE 1885

LIBERTATE DE IDEI

Abonamentul: Pe un an, 20 lei; pe 6 luni, 10 lei; pe 3 luni, 5 lei.

DIRECTOR:

D-ul ST. VELLESCU

REDACTOR-ADMINISTRATOR

D-ul Th. M. STOENESCU

SCRISORILE

nefrancate se refuză

REDACTIA SI ADMINISTRATIA

STRADA SF. SPIRIDON No. 25.

ABONAMENTELE

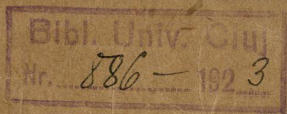
se plătesc înainte

SUMARUL

533

Pag.

129. — Fata de împărat cu pana cea măiastră, basmu. de d-nul D-r M. Gaster.	
130. — Arta de a tăcea	Stefan Vellescu.
133. — Severo Torelli, dramă, (după Fr. Coppee)	Th. M. Stoenu.
139. — Dimitrie Bolintineanu	Anghel Demetrescu
142. — Beizadea Epaminonda	De la Craiova.
144. — Varietăți	Vultur.

DÈ LA SF. GHEORGHE REDACTIA SI ADMINISTRATIA SE VA MUTA: PASAGIUL ROMAN No. 3 BIS.

BUCURESCI

24, TIPOGRAFIA MODERNA GREGORIE LUIS, STRADA ACADEMIEI, 24.

1885.

Prețul unui număr: 50 bani.

GEORGELIANA

PENTRU FRUMUSEȚEA PIEPTULUI

AVIS DOAMNELOR

Georgeliana parfum special și igienic, procură foarte repede tuturilor damelor și domnișoarelor, un gât admirabil, un piept încântător, tare, proporționat și bine făcut. Indreptează imediat piepturile moi sau căzute și le întărește. Georgeliana se întrebuințează de toate doamnele și domnișoarele din-lumea elegantă.

REUSITA SIGURA, SI PLATA DUPE REUSITA

Discrețiune absolută. Scrisorile se înapoiază îndată

Flaconul mic ordinar, 7 fr. 50; Flaconul mare, calitate bună, 15 fr. 50; Flaconul ecstra pentru înalta societate, 30 fr. — Se trimite franco contra unui mandat adresat la :

Parfumerie des Dames

57, rue Van den Boogaerde-Bruxelles (Belgique).

Anunțiu foarte important!

Lecuire sigură și radicală a
EPILEPSIEI

După ce, chiar după întrebuințarea continuă a bromurei de Potasiu, o lecuire a epilepsiei nu poate să fie constatată de cât în puține cazuri foarte rari, am izbutit în sfârșit să pregătesc un leac care are deja cele mai mari succesuri. El face a lecuire sigură și radicală în toate cazurile cronice și este deci de o însemnătate foarte mare pentru toate persoanele cari n'aŭ găsit încă leacul acestei boale îngrozitoare. Primim și atestațiuni numeroase de la persoane de toate pozițiunile. Leacurile necesare pentru execuțiunea curei cu instințiunile este expedită în ambalajul original pentru suma de 20 de franci, cu contra ramburs. Onor. Public este rugat de a se adresa direct la mine :

S. RIEBSCHLÄGER, Specialiste.

Berlin S., Bradenburgstrasse, 35.

FABRICAȚIUNE DE BERE ROMÂNĂ

ERHARD LUTHER

FURNISORUL CURȚII REGALE

24, Strada Rosetti și Șoseaua Basarab, 24. Bucuresci.

Cea mai bună fabrică din România. Se primesc comande din toată țara cu condițiunile cele mai avantajoase.

LA

Cavalerul de Moda

BUCURESCI

No. 2, — STRADA ȘELARI, — No. 2

COLȚUL COVACI ȘI ȘELARI.

Din propria noastră fabricațiune din Europa, primim ne-întrerupt enorme cantități de haine pentru bărbați și băeți dupe jurnalele cele mai noi.

Prețurile sunt destul de convenabile spre a desfide orice concurență leală.

AVIS ABONATILOF

D-nii abonați sunt rugați a ne trimite costul abonamentului prin mandat postal, spre a nu ne sili să facem cheltueli zadarnice de corespondență și a face întreruperi în trimiterea revistei.

„LUPTA PENTRU LUMINA“

„LUMINA PRIN LUPTA“

REVISTA LITERARA

(LITERATORUL)

APARE O DATA PE SEPTEMANA

CONTROL DE STIL

DUMINECA 14 APRILE 1885

LIBERTATE DE IDEI

Abonamentul: Pe un an, 20 lei; pe 6 luni, 10 lei; pe 3 luni, 5 lei.

DIRECTOR:

D-ul S. T. VELLESCU

REDACTOR-ADMINISTRATOR

D-ul Th. M. STOENESCU

SCRISORILE

nefrancate se refuză

REDACTIA SI ADMINISTRATIA

STRADA SF. SPIRIDON No. 25.

ABONAMENTELE

se plătesc 'nainte

FATA DE ÎMPĂRAT CU PANA CEA MĂEASTRĂ

- BASMU -

Ⓐ fost o dată ca nici o dată că de n'ar fi nu s'ar povesti. A fost o dată un împărat și o împărăteasă. Ei au avut trei copii, din care cel mai mare era o fată.

Intr'o noapte, când copila era în leagăn, iar împăratul și împărăteasa nu a dormiseră încă, se deschise ușa și intrară trei femei înalte. Una avea un cap de copil, alta de fată mare, și a treia de femeie în vîrstă. Câteși trele se apropiară de leagăn. Cea d'intîi zise: să fii sburdalnică și veselă. A doua zise: dar nici durerea să nu 'ți fie străină și când ai să ajungi în vîrsta mea să te răpească un împărat dintr'o țară depărtată. A treia în sfârșit scoase o pană, o puse în leagăn și zise: pana asta să 'ți fie sprijin și mîngăiere. Pasă-mi-te că erau ursitele, și pana era o pană măeastră, care cum o luai în mână scria și cânta când scria.

Vorbele ursitelor se împliniră. Părinții cari le auziseră o căutară cu toată îngrijirea și o păziră de întîlnirea cu îm-

păratul străin. Dar de unde să fugă, dacă în era o dată scris așa?

Sburdalnică și voiasă cutreieră fata toată împărăția tată-ni-său, și împărățiile megieșe cu cari trăiau în bună pace.

Din când în când văzu și durerea bolii și a morții când i se răpi un frățior dulce și rude scumpe. Dar atuncea lua pana cea măeastră și cânta și se mîngăia. Și ea crescă și vestea i merse peste nouă țări și nouă mări.

Intr'o zi, iată că vine Verde împărat la curtea tatălui său. Era chipeș și viteaz, și nu știu cum făcu, nu știu cum o dresă, cu șoșele cu momelile înduplecă pe fată și iată se împlini și vorba ursitei celei-l-alte.

Inainte de plecare, o luă muma ei de mână și o duse într'o cămară unde nu fusese încă nici o dată. Acolo scoase două clondire și i zise: ține-le; într'unu e apă vie și în cel-alt este apă moartă, și țî-or prinde și ele o dată bine în țara unde te duci!

Nu trecu multă vreme la mijloc și iată că se încinse o luptă crâncenă între Negru-împărat și Roș-împărat. Amândoi își strânseseră oștirile și se luptară, dar nici unul nu putea dovedi pe cel-alt. La hotarele lor era și împărăția lui Verde împărat, acesta își strânse și el oștirea. Toți vitejii, verzi, unu ca unu, ca brazilii munților, și sări în ajutorul lui Negru-împărat.

Ca un făt-frumos ce era, se aruncă în luptă, și unde călca nici praf nu se alegea din vrăjmaș.

Dar nici împărăteasa nu se lăsă mai jos. Ea culese pe toți bolnavii, îi căuta, și unde puneă mâna puneă și D-zeu norocul. Ea atuncea își aduse aminte de cele două clondire cu apă moartă și apă vie; apa moartă o turna pe răni, cari îndată se închideau și se vindecau; și cu apa vie stropia pe bolnavi și se sculau teferi și voioși; unuia îi dete: *răbdare*, altuia *nădejde*, și toți o blagosloveau.

În împărăția ei erau comori de cari vorbea toată lumea, dar nimeni nu le vèzuse; numai unii din cei mai neaoși și mai viteji năzăriseră din depărtare o lumină ce venea de acolo. Comorile steteau

sub paza unui balaur mare, și ori cine se apropia îl înghițea.

Împărăteasa auzind acestea, se îmbracă într-o zi în straie țărănești, luă cu dânsa singurul copil ce avea și apucă drumul care ducea la peștera din piciorul munților, unde erau comorile ascunse. Cum se apropia, îi eși înainte un balaur uriaș și începu să soarbă văzduhul. Până cât te-ai șterge la ochi, trase balaurul copilul și îl înghiți și împărăteasa căzu leșinată. Când se trezi, auzi un glas care-i grăi: „Îți mulțumesc că m'ai scăpat; că eu eram osândit să stău, sub chip de balaur, ca paza comorilor până când o mumă imi va aduce ea singură comoara ce-i este mai scumpă, unicul copil ce-l are. Acuma toate comorile sunt ale tale.“

Împărăteasa intră în peșteră și găsi acolo pietre nestimate, bogății adunate de veacuri; și atunci scoase pana cea măeastră, care cânta scriind și începu a scrie de tot ce vedea acolo și când isprăvea o foaie, venea un vint ușor, o lua și o ducea între oameni, și toți o citeau și toți cântau cântecul penei măestre.

Așa a scris Carmen Sylva Povestile Peleşului.

Dr. M. Gaster.

ARTA DE A TACEA

CONFERINȚA ȚINUTA LA ATHENEU ÎN SESIUNEA ANULUI CURENT

(Urmare)

ersanii aveau o academie într'al cărei regulament se zicea: „Academicianii vor cugeta mult, vor scri puțin și vor vorbi și mai puțin.“

Această academie model, se numea: „Academia tăcută“ titlu rar pentru o academie, titlu care ar desnădăjdui pe

mulți academicieni — nu pe ai noștri, de sigur. — Cuvântul academei persane, era dar redus la laconism? Așa se pare: însă laconismul nu este vrăjmașul nici al elocinței nici al idei. Citeam unde-va, cum Voltaire și Piron, invoidu-se a se înțelege cât se poate prin mai puține

cuvinte, reușiră. Voltaire plecând la țară, scrisese lui Piron pe o hârtioară: *Eu-rus*. „Mă duc la țară.“

Piron răspunse: „I.“ — „du-te.“

Ne aducem aminte cu toții următorul fapt istoric: Filip al Macedoniei amenință pe Lacedemonianii cu mania sa; printr'o lungă scrisoare Filip le spunea că de nu se vor supune, va pătrunde în cetatea lor și o va preface în cenușe. Aceștia se mulțumiră a'î răspunde: „Da!“ ceea ce însemna: „Vino, dacă te crezi destul de puternic!“

Știm cu toții cum Cesar, dupe o victorie a sa din Asia, scrisese Senatului: „Veni, vidi, vici.“ Ar fi putut zice numai „Vici,“ de ar fi posedat pe deplin arta de a tăcea. Stefan cel mare, după ce birui pe turci, sigur de tron, totuși zise boerilor: „Cu voia d-voastră domnesc!“

Regele gentilom, Francisc I^{iu} al Franței, trimise mumei sale dupe bătălia de la Pavia, când fu prins, laconica scrisoare: „Madame, tout est perdu fors l'honneur“ și când regele Persilor zise spartanilor de la poarta Thermopilelor: „Dați-vă armele“ Leonida îi răspunse: „Vino de le ia!“

Napoleon cel mare, primind într'o zi în audiență pe nunciul Papei Piu al VII^{-lea}, acesta apărând interesele sfântului scaun cu multă căldură, lupta a convinge pe marele general, că ferind catolicismul de starea încurcată în care se găsea, cel a tot puternic, va bine-cuvânta armele sale. Napoleon îl ascultă cu o prefăcută atențiune, când nunciul sfârși, el murmură: *Comediante!*

Dupé aceia, combătând pe nunciu îi desfășură vederile sale politice. Nunciul care îl ascultase cu răbdare, răspunse la rîndul său: *Tragediante!*

Generalul Moltke, de și poliglot, vorbește, puțin. Cine-va zise de dînsul: „Mareșalul știe să tacă în 7 limbi.“

Tăcerea nu este de tăgăduit. Ea își reimportanța sa, și prin tăcere înțeleg

cuvântarea măsurată, rece și cumpănită, în acest înțeles zicea Talleyrand tuturilor însărcinaților de afaceri: „Et surtout M^{rs} pas de zèle.“

Voiu mai da încă un exemplu, care dacă nu are o însemnătate istorică, cel puțin are însușirea de a fi o plăcută anecdotă. Celebrul diplomat Kaunitz, era antisemit și mergea cu ura sa până acolo, încât nu vroi să acorde ascultare nici unuia din membrii comitetului Israilit. Unul dintr'ênșii, avu iscusința să ceară cancelarului singura favoare, de a'î spune numai un cuvânt. Kaunitz, intrigat, nu putu zezista curiozității și primi pe trimisul Evreilor.

Acesta introdus în cabinetul ministrului, puse pe masă o bogată tabachere împodobită cu diamante și bine căptușită cu bilete de valoare, și strecurându-se pe ușe, zise: *pst!* (*tăcere*).

Când veni afacerea Israelitilor în discuțiunea consiliului de miniștri, Kaunitz păstră o tăcere neînțeleasă, cei-l'alți miniștri ênsă, apărau pe israliți cu înfocare. Kaunitz întrebă atunci de Iosef al II^{-lea} care'i este părerea? Acesta, puse tabachera pe masă și zise: Dacă mie numai ca să tac mi s'a oferit darul acesta, cât trebuie să fi primit acești domni ca să vorbească?

În parlamente focul de a ține discursuri, devine o boală de un caracter molișitor. De pildă, o interpelare relativă la destituirea, te miră a cărui logofețel, dă loc la atâtea discursuri, în cât o zi întreagă e ocupată cu acest neînsemnat incident și aci nu e chestiunea numai că țara ascultă, că se vorbește o zi, că acest spectacol costă mai scump de cât orî care altul, ci vorba e că, la urma urmei, dupe toată cheltuiala reală de bani și îndoioasă de elocință, nimic nu se clintește din loc, nimic nu se îndreptează, ci se trece numai la des obicinuita ordine.. a zilei.

Aceasta va să zică: vorbă cu pagubă.

Arta de a tăcea, nu esclude cu toate acestea arta de a vorbi. In America, in Peru sau altă Republică, nu de mult, un orator a vorbit 36 ore, ast-fel că terminându-și discursul a căzut leșinat.

Numai printr'acest mijloc a putut stăneni decretarea pedepsii cu moarte pe care majoritatea era decisă a o vota și oratorul care lupta contra acestii legi, a ocupat parlamentul până in momentul in care'î espira puterea de legiferare. Aceasta va să zică: Vorbă cu folos! Popoarele sgârcite la vorbe. s'au deosebit prin simțiri nobile, prin hărnicie la muncă și fapte bărbătești. Cercetând istoria nu ne putem opri de a nu ne manifesta admirația pentru Laconienii de unde avem și cuvântul laconizin; ei nu iubeau pe frazeologie și nici aveau poleitorii de vorbe, dar in lipsa acestora, mica provincie Laconia, a rămas celebră. căci păstorii ei erau și eroi cari mureau apărând patria in primejdie, iar Bizanțul, decăzut, descântându-și moliciunea nemernică intru o clădărie de cuvinte zadarnice, aștepta ca dușmanul să sfărâme porțile cetății. Polonia, un popor nou, la căderea sa, apărătorii in luptă erau puținii, iar discursurile curgeau ca un potop. Un popor flecar, nu este un popor muncitor, aceasta ênsă nu se poate zice despre țeranul nostru.

Arta lui de a tăcea, trece câte o dată peste măsura admirațiunii și cred că noi țigoveții, cum zice el, ar trebui să învățăm de la dânsul: arta de a tăcea, și mai ales noi cărturarii, cari avem nesăbuitul dor de a duce frânele Statului.

Ion sau Stan, când este ajuns de nezarurile casnice sau împovărat de angarale, de biruri și de nevoi, de'l întrebă:

— Dar tu ce zici Ioane?

— Ce să mai zic, d-le, iacă tac.

Cu toate că cuvântul este un drept firesc, fie-care societate, fie-care cerc își are tiranul său, care usurpă ca un des-

pot dreptul vorbirei, care confiscă cuvântul in folosul său numai, și pe care'l esploatează ca pe un monopol. Iată de ce așa vrea să amuțeasca de se poate: plicticosii, cleftitorii și nerozii, ca să rămâie cuvântul numai oamenilor de omenie, cu rost și înțeles la vorbă.

Convorbirea plăcută și cu folos, este acel schimb de vederi, cari hrănesc sufletul prin simțiri gingașe, și mintea prin idei sănătoase.

Ar părea că cultul meu pentru Zeița Tacita, merge până acolo, in cât să cer a converti lumea la mai sus pomenita academie Persană. Nu! Dar susțiu că tăcerea nu este o dovadă de incapacitate intelectuală, dar că din potrivă adeseori, este o dovadă de un spirit de observațiune și adâncime de idei.

Cați-va reuțaciosi acuză pe doamne că vorbesc prea mult, e drept sau nu. aceasta se va vedea numai atunci, când și doamnele vor avea cuvântul in viața publică.

Rare ori ne căim că am tăcut, dar adese-ori ne-a părut rău că am vorbit.

Un cuvânt numai poate perde pe o ființă; exemple avem prea multe.

Principesa de Lamballe, amica Marii Antoinetta, era din numărul victimelor hotărâte eșafodului, cu toate acestea, ea își câștigase simpatii chiar printre vrășmașii săi, cari voiră să o scape; pentru aceasta ênsă, i se recomandă, ca eșind de la interogatoriu, să nu se spăimânte, și să nu desaprobe ceia ce va vedea pe stradă, să tacă.

Ea ênsă, la priveriștea crâncenă de cadavre sîngerinde ce i se înfățișa ochilor, nu se putu stăpâni, și strigă: *Horreur!* Acest singur cuvânt, o perdu. Un terorist furios, îi străpunse peptul cu lancea.

Dorința de a vorbi prea multe mai tot d'a-una un semn de puțină seriozitate.

Un vorbaret. inșiră intru'o convorbire

fel de fel de subiecte, opuse unele altora și fără nici un rost.

Acest vrăjmaș al tăcerii este flecarul, prin nestăpânita dorință ce are de a vorbi, răul chiar îl face fără de voe. Theophrast a schițat foarte bine portretul flecarului. „Această plăcere de a bate câmpii, zice el, vine din obiceiul de a vorbi mult și fără gândire. Nu e nimic de făcut cu un ast-fel de vorbitor, de cât să fugi de densusul, dacă nu vrei să te apuce frigurile.“ Acest portret al flecarului, schițat la o depărtare atât de mare de noi, ar fi încă și al flecarului din zilele noastre; atât e de adevărat, că tipul primitiv al pasiunilor și al caracterelor, este același pretutindeni și în toate veacurile.

Pe avocați... A! cât despre avocați se înțelege că nu cu D-lor putem vorbi despre arta de a tăcea.

Pe avocații flecari, Racine îi onorează

în „Les plaideurs“ cu o satiră plină de sare :

„Avant la naissance du monde...“ — zice avocatul Petit-jean, în pledoaria sa, „Avocat, passon au deluge“... îi zice judecătorul înspăimântat de grindina de cuvinte cu care voia să'l amenințe.

„La 1821! „zice Farfuridi în scrisoarea perdută, începând discursul său „Dacă mă iubesci, să trecem la 48„ zice președintele biuroului electoral. Autorul acestei producțiuni, a avut meritul de a constata, că împunsătura lui Racine n'a vindecat pe deplin oratorii de boala discursurilor rătăcite și sperăm că d-sa nu crede a fi corijat mai mult viciul flecării decât a vrut'o Racine. Ceea ce e de mirare, este că unii oratori, au întrebunțat chiar divagarea cu succes ca mijloc politic, D-nu de Villèle, om de stat, a recurs adesea la acest mijloc.

(Va urma)

St. Velleseu

BCU Cluj / Central University Library Cluj

FRANÇOIS COPPÉE

SEVERO TORELLI

DRAMĂ ÎN CINCI ACTE, ÎN VERSURI

(urmare)

ACTUL ANTÎIU

SCENA II

Acciași, șeful Sbirilor, Catarina, Prizonierul, Bărbați și Femei din popor.

Lippo (vedându-i)

Sârman popor! Ce soartă teribilă! Priviți
Călăii cum se luptă cu noi nenorociți!

Renzo

Și-acel infam, vedeți-l, cu câtă ne 'ndurare....

Ercole

Ei, Renzo! Ce să fie această turburare?

Renzo

Nimic! Cum guvernează Spinola, vei vedea...

Seful Sbirilor (catre sbiri)

Duceți-l!

Catarina

Eie-ți milă!...

Seful sbirilor

Ei! fugi din calea mea!..

Duceți-l la 'nchisoare! — Fă loc, 'ți-am zis o dată!

Catarina

Dar ascultați în fine, pe-o biată disperată!
 Impozitul acesta, v'o jur, e foarte greu!
 De cap un galben d'aur! Ș'apoi bărbatul meu
 Nu are de o dată o sumă-atât de mare.
 De multe ori în casă n'avem nici de mâncare,
 Și am, sârmana, patru copii ca să hrănesc!
 Aibă milă!...

Seful sbirilor

La 'nchisoare!...

Catarina

O! Doamne! 'Nebunesc!

Dar vremea cea mai scurtă, spre-a vă plăti, vă cere
 Oh! dac'ați ști cât este de mare-a mea durere
 Și cât e de grozavă mizeria la noi!
 Impozite pe toate... ce vremuri de nevoi!
 Impozite pe sare, pe vin, pe toate 'n fine.
 Pe toate! — Fie-ți milă de copilași, de mine,
 De soțul meu! — El țerei e cel mai bun supus;
 De nimenea pe lume o vorbă rea n'a spus
 În viața lui nu are o pată; el muncește
 De astăzi până mâine, pe noi de ne hrănește;
 Salută, dacă trece guvernatorul seă
 Și nu-mi aduc aminte să-i fi făcut vr'un rău.
 Gândește-te, că patru copii rămân pe stradă!
 Vă va plăti! Lăsați-l de munca lui să-și vadă,
 Căci pânăcum nimica de lucru n'a găsit.
 E om în toată firea și vrednic și cinstit,
 Și dacă 'l veți închide, de unde-o să plătească?..
 Dar nu aveți în piepturi simțire omenească?
 O să murim de foame, copii mei și eu.
 Gândiți-vă că 'n ceruri ecsistă-un Dumnezeu!
 Gândiți-vă!

Seful sbirilor (respingând'o)

In lături, cu vorbele-ți nebune!
Inlături!...

Mulțimea (cu indignare)

A!..

Ercole (inaintând repede)

Ce sumă vă datorează? Spune!

Seful sbirilor

Doi galbeni!

Ercole

Ține! Lasă'l în pace!..

(Catarina și bărbatul său ingenuchiază inaintea lui Ercole)

Catarina

Dumnezeu

Seniore, te trimite la noi!..

Ercole (Șefului sbirilor)

Și-acum, lacheu

Al lui Spinola, pleacă, său puî la încercare
Să ved de 'ți-e spinarea ca sufletul mai tare!
Dispari!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Renzo (oprindu-l brațul)

Nesocotite!

Seful sbirilor

Cătați-vă de drum!

Căci zeu de vorbă multă n'am poftă nici de cum!
Și dacă mă ameninți, pe mine, prind de veste
Că gluma prea săracă de 'nțelepciune 'ți este!

Renzo (Șefului sbirilor intervenind)

Ia tac! Seniorul este străin și 'm'e amic...

(Incet, strecurând bani în mana Sbirului)

Și, na! Astupă-ți gura!

Ercole

Ce faci?

Renzo

Ce fac?... Nimic!

(Șeful sbirilor ese cu ai sei)

Ercole

Ce? Ast-fel merge treaba?

Sándrino (Catarinei și bărbatului său)

Veniți acum în casă,
Să vé 'ntremați cu vinul ce tocmai am pe măsură

Ercole

O! Doamne! Dupe slugă ghicesc și pe stăpân..
Ba zēju! Făceam mai bine la Roma să rămân.
Sunteți, cum ved, prea bine domesticiți!

Lippo

Așteaptă,
Să judeci mai pe urmă măsura și mai dreaptă.
Acuma, la Sandrino să mergem, de voiți,
Căci poate ca și mine aveți să târguiți.
El are niște lucruri d'o măestrie rară

Ercole

Oh! Țara mea sërmană!.. Nenorocită țară!
(Intră toți în casa lui Sandrino, mulțimea se împrăștie)

SCENA III

Gian Battista Torelli, Severo

Gian Battista cu barba și părul alb, intră cu mâna pe umărul
fului său)

Gian Battista

Severo, mi se pare că am făcut cam rău
De am eșit cu tine, urmând pe sfatul tău;
Căci, vezi, frumosul soare de loc nu mă 'ncălzește.
În fața umilinței ce zilnic se lățește
Și-aduse 'n biata țară-un secol robitor,
În fața tiraniei, ce-apasă pe popor,
Simt frigul pân'la oase și sufletul 'mă 'nghiață.
Prefer singurătatea și trista mea viață!..
Mai bine, să ne 'ntoarcem.

Severo

Vezi tu, durerea ta
Mă disperează!.. Tată. ori cât 'ți-ași respecta
Dorința de-a rămâne închis în tot d'auna,
Nu vezi că sănătatea ți se slăbește 'ntr'una?
Și doctorul 'ți-a zis'o, să eși adese ori;
Când seara, 'n reverie privirea 'ți o 'nfășori
Și gândurile-amare în mintea ta s'adună,
Adesea ved pe mama plângend. Ar vrea să 'ți spună
Să fugi de amintirea aceluï timp urât,

Spre care tot d'auna 'ți-e cugetul târât.
 Și apoi d'am merge-acasă de-acuma, ce vom face?
 Natura e frumoasă și cerul plin de pace,
 Respiră veselia din aerul curat,
 Gândește-te la viață, și nu fii 'ntristat!

Gian Battista

Te-ascult în tot d'auna, copile. Află însă
 Că'mi este mai plăcută viața mea ascunsă.
 Eū uu mai vĕd nimica cu ochii curioși,
 Ci 'n vechile portrete privind p'ai mei stremoși,
 Mĕ 'ncerc să las uitărei că țara mea e moartă,
 Că eū, nenorocitul, sunt blestemat de soartă
 In crude suferințe să-ī supraviețuesc.
 Oh! Da! In închisoarea în care mă găsesc,
 Uit Piza, uit și anii trecuți în servitute.
 Și de-am eșit cu tine, în scurtele minute,
 Ce pot să vĕd? — Poporul descult și zdrențuit,
 Că 'n port nu vezi o luntre, că iarba a 'ncolțit.
 Prin case și biserici, c'armura d'altă dată
 Pe casele feudale în țĕndări e schimbată,
 Că e prădat bogatul și nobilul proscris,
 Că doarme tot orașul și țĕrgul este 'nchis,
 Că gĕme tot comerțul, hăuntru și 'n afară
 Discreditat, că omul cinstit e de ocară,
 Că 'n fine, pretutindenī, prin piețe, prin grădini
 Nu vezi decât simbole cu leiī florentini.—
 Când am trecut pe lângă palatul d'altă dată,
 Ai observat că brațu-mī pe brațul tĕu d'o dată
 A tresărit? Acolo, călăul m'aștepta
 Pe eșafod, și gata să-mī tae capul sta.
 Tiranul tot acolo imī dete a lui iertare!
 Cu toate că d'atuncea sunt ani, — dar mi se pare
 Că sângele și-acuma pe pod e respândit.
 A! Iată amintirea de care sunt trudit!
 Și chiar acum, în fața statuei glorioase,
 Simț groaza pân' la suflet și frigul pân' la oase.
 Statuia represintă pe bravul Sismondi
 A căruī vitejie pe dușmanī răspândi,
 Bătĕnd pe Genovezii rebeli, și 'n cucerire
 Sardinia făcĕnd'o să cadă 'n umilire.
 Și iată că statuia sdrobotită este-acum.
 Spinola nu respectă nimica. Și precum
 Batjocori statuia, tot ast-fel mai 'nainte
 Ducapită pe-acela ce fu a tot putinte!
 A! Orb bĕtrĕn! Se vede c'am fost descreerat

De l'am iertat d'asemeni, când densus m'a iertat.
 Imagine vitează, in inima'mi zdrobită
 Invidiez amarnic țărâna-ți putrezită.
 A! Cel puțin, in moarte căzuși ca un martir,
 Și eū, rămas'am încă durerile să 'nșir!

Severo

Te linișteș-te, tată! Căci lumea știe bine
 Că nu se află 'n Piza un cetățean ca tine.
 Onoarea ta, virtutea, stimate sunt de toți
 Și toți ți le admiră, din moși in strănepoți.
 Când contra lui Spinola a ta mărinimie
 S'a arătat, chiar cerul a vrut așa să fie.
 El bine-cuvintează momentele de-atunci,
 In care-avuși prudenta iertarea să'i arunci,
 Și astă-zi, eū, Severo, având de moștenire
 A voastră bărbăție și-a voastră umilire,
 Venind in timpuri grele de crude suferinți,
 Să scutur de robie prieteni și părinți,
 Mi am oțelit curagiul cu brațe deslegate
 Și pentru răzbunare și pentru libertate!
 Poporul mă 'nțelege, speranța lui sunt eū.
 Dar tot in amintire având pe tatăl meū.
 Incredător in tine, credința 'mi dă și mie.
 Și dacă mă iubește, ți-o datorez tot ție.
 Alătura cu mine, arată-te 'n oraș:
 Va tresări poporul sub jugul cel trufaș!
 Și 'n ziua răzvrătirei, vedea-va ce 'nsemnează
 Când leu 'n închisoare de sbuciumări turbează

Gian Battista

Îți mulțumesc, Severo, îți mulțumesc! tu 'mi pui
 In suflet mângăere, prin vorbele ce 'mi spui.
 Oh! iartă pe bătrânul ce 'nclină spre morminte!
 Robia mi se pare că soarele fierbinte
 L'întunecă, vėzduhul ce este respirat
 De un tiran, imi pare că este 'nveninat.
 O! Lasă-mă să intru in scumpa mea 'nchisoare,
 Să nu mai vėd poporul că suferă și moare
 Departe de-orī-ce zgomot, in întuneric, vreaū
 Paharul pân' la drojdii d'amărăciuni să'l beaū.
 Și voiū trăi... Ce'mi pasă de ce-are să mai fie!
 Destul că răzbunarea la vreme o să vie.
 Dar pân' atunci, la vorbă cu muma ta voiū sta
 Și nopțile adesea prin cărți voiū medita.

Atunci aş vrea lumina s'o mai zăresc o dată
 Când fiul meu, Severo, cu fruntea 'ncoronată
 De lauri, se va 'ntoarce măreţ, învingător,
 Adus în aclamare de liberul popor.
 Atunci voi zice: Vino, copilul mae, de pune
 O dulce sărutare pe-o frunte ce apune.

(Se grăbeşte spre palatul său şi bate la poartă; un servitor îi deschide).

Adio, pentru astă-zî, o soare scump divin!

(Face fiului său un semn de afecţiune).

Adio!...

Severo (singur)

Pentru dânsul, mă duc să mă închin (

(Intră în biserică)

(va urma)

Th. M. Stoenescu.

DIMITRIE BOLINTINEANU

Universal history, the history of what man has accomplished in this world is at bottom the history of the great men who have worked here. They were the leaders of men, these great ones; the modellers, patterns, and in a wide sense creators, of whatsoever the general mass of men contrived to do or to attain; all things that we see standing accomplished in the world are properly the outer material result, the practical realisation and embodiment of thoughts that dwelt in the great men sent into the world; the soul of the whole world's history, it may be justly considered were the history of these.

Th. Carlyle, On Heroes, p. i.

Istoria universală, istoria faptelor ce omul a săvârşit în lume, este în fond istoria oamenilor mari cari au lucrat aici pe pământ. Ei au fost conductorii popoarelor, aceşti oameni mari; formatorii, modelele, şi, într'un sens larg, creatorii a tot ce masa generală a oamenilor a izbutit să facă sau să obţină; toate lucrurile ce vedem stând săvârşite în lume sunt la adică rezultatul material extern, realizarea practică şi intruparea gândurilor cari au locuit în oamenii mari trimişi pe lume; sufletul istoriei întregi a lumii ar putea fi privită cu drept cuvânt de istoria lor.

Th. Carlyle, Despre Eroii, p. i.

n ziua de 21 August 1872, un catafalc se ridica în biserică. S-tului Gheorghe Nou din Capitală. Pe dânsul se întindea un cosciug simplu, în care se repauzaă desfigurată rămăşiţele pământeşti ale unui fost mare demnitar în ţara Românească. Suferinţele amare ce accst om îndurase

în cei din urmă ani ai vieţii sale, o boală crudă, incurabilă, a cărui victimă căzuse în curs de aproape doi ani, alteraseră întru cât-va nobleţea trăsurilor sale; dar fruntea sa sculpturală părea încă preocupată de gândiri înalte şi templele sale adânc deprimate dovedeau o viaţă îndelungată

petrecută în meditațiune. Cați-va amici intimi, d. și doana Zane, Christu Ioanin, Cesar Boliac și alții, veniră să îmbrățișeze pentru cea din urmă oară aceste rămășițe triste. Incolo, populația capitalei, mari și mici, bogați și săraci, urmără cursul obicinuit al ocupațiilor lor, ca și cum nimic însemnat nu s'ar fi petrecut în acea zi. Societatea noastră, din nenorocire, este atrasă mai mult de curiositatea de a vedea desfășurându-se înaintea ochilor ei pompa deșartă a unui cortegiū funebru, de cât de datoră de a petrece la locașul veciniei pe aceia cari au bine-meritat de la țara lor. Cortegiul, compus din rude și amici, porni de la Biserica St. Gheorghe Noū, trecu prin Strada Lipscani, coti pe Calea Victoriei pină în dreptul Teatrului Național, iar de aci plecă pe calea Știrbeiū-Vodă și înaintă până la bariera Cotroceni, de unde o trăsura de Herasca primi cadavrul, spre a-l depune în pământul satului său natal.

Acestea erau onorurile ce guvernul și națiunea română aduceau unui fost înalt demnitar, unui patriot în cel mai curat înțeles al cuvântului, unui poet care își consacrase mai totă viața sa pentru fericirea țării și care încă din anii copilăriei sale, formulase, prin gura lui Mircea cel Bătrân, acest oracol măreț despre România :

Viitor de aur țara noastră are
Și prevéz prin secolii a ei înălțare.

Ca printr'un instinct de divinațiune, pe când publicul Bucureștean rămânea nepăsător în fața acestei pierderi naționale, numai câte-va uvriere

de pe la magazinele din București, aceste inime vecinic tinere, acești copii simpli ai societății, veneau să verse lacrimi de recunoștință pe mormântul aceluia, care le desmierdase sufletul cu lumea ideală a visiunilor sale delicioase și știuse să immortalizeze aceste visiuni, dându-le forma neperitoare a versului său corect, limpede și armonios.

În adevăr, Bolintineanu este poetul tinereței, interpretul dulce al acelor simțimente cari umplu ființa noastră în anii ei cei mai frumoși, apostolul acelor credințe ce sunt apanagiul naturilor alese și pe cari neîndurata realitate este menită a le sfârșina una câte una.

A urma evoluția acestui mare bărbat, întru cât se poate constata pe mărturia unor dovezi irrecuzabile, a stabili deosebitele date ale vieții lui cu ajutorul criticei documentelor ce avem, a fixa rolul lui în mijlocul contemporanilor, iată obiectul studiului de față.

I

Vieța lui Bolintineanu este cunoscută până acum într'un mod nu numai necomplet, dar încă eronat. Biografia sa, în loc de a sta să controleze fie-care dată privitoare la densul, s'au grăbit a priimi de exacte niște afirmări, cari nu se întemeiau de cât pe amintiri vage. Chiar anul nașterii sale este nesigur. Unii ¹⁾ pretind că el s'a născut în anul 1826, alții sunt de părere că data nașterii sale trebuie fixată în 1824. Aceasta din urmă figurează chiar în prefața edițiunii franceze, ²⁾ ce Bolintineanu

1) Vapereau în *Dictionnaire des contemporains*, ed. 1870. — Vasile Gr. Popu în *Conspect asupra literaturii române și literațiilor ei*, pag. 124, ed. 1875. — George Popescu, *Dimitrie Bolintineanu, Viața și operele sale*, p. 3 Ed. 1876. — Ioan Lăzărieu, *Istoria literaturii române*. 1884, p. 163.

2) *Brisés d'Orient*, poésies roumaines par D. Bolintineanu Paris. 1866, pag. VIII.

tipări la Paris în anul 1866. Faptul că autorul însuși a supravegheat această versiune, ne ar autoriza să admitem că anul 1824 este de o esacitate nediscutabilă. Cu toate acestea noi avem cuvinte puternice de a nu da acestei aserții o încredere oarbă. În ediția poeziilor sale din 1855, pag. 13, Bolintineanu începe bucata intitulată *La ziua mea aniversară* cu următoarele versuri:

Douăzeci și șase astăzi au bătut
Ani ai vieții mele ce 'n dar au trecut

Poesia poartă data 1845.

O simplă scădere a numărului 26 din 1845 ne dă anul nașterii poetului. Acest an este 1819.

Peste zece ani (1865), Bolintineanu, publicând din nou poeziile sale, stergea cele două versuri din bucata numită mai sus și fixa data ei la 1846; iar în 1866 autoriza pe d. George Marianu să scrie în prefața versiunii sale franceze că anul nașterii sale este 1824.

Lucrul se explică ușor.

În 1855, Bolintineanu, fiind de 36 ani se afla tocmai în vîrstă, în care nimeni nu simte nevoie de a-și reduce numărul anilor. În 1886 numărul anilor săi se ridicase la 47. Era dar tocmai în epoca, în care omul galant nu crede că este neapărat trebuincios de a ține o contabilitate strictă de cifra anilor săi. Eliminarea câtorva roze din spinarea noastră dă mai mult preț celor ce ne rămân. Acesta pare a fi tot secretul nepotrivirii între ceea ce Bolintineanu știa despre etatea sa în 1855 și între ceea ce lăsa să se scrie în această privință la 1866. De altminterlea, puțini sunt aceia, — fie băr-

bați, fie femei, — cari, în cestiuni de vîrstă, să nu fi uitat adunarea, mai ales după ce au trecut pragul anului patru-zeci și cinci. Geniul cu toată înălțimea sa, își are slăbiciunile, părțile sale vulnerabile. Ca să nu obosim pe cititori cu exemple numeroase, să spunem că Lord Byron, cel mai genial din liricii moderni, pe când nu se îngrija de loc a da ultimul lustru versurilor sale, rămânea ceasuri întregi dinaintea oglinzii, pentru ca să își așeze fie care șuviță a părului său ca să 'și facă nodul cravatei în modul cel mai elegant posibil; ¹⁾ iar în Veneția se supunea unui regim vătămător sănătății numai ca să nu se îngrașe prea tare. ²⁾ Astăzi când am ajuns așa de indulgenți pentru slăbiciunile color-l-alți, dar mai cu seamă pentru ale noastre, de ce să ne arătăm aspri față cu slăbiciunea inofensivă a unui poet, care voia să rămână în tot-d-a-una tînăr?

Așa dar, după mărturisirea cea mai veridică, Bolintineanu s'a născut în 1819, în același an cu Nicolae Bălcescu și Nicolae Filimon, autorul celui mai original roman scris până acum în limba noastră. Locul în care el a văzut lumina este satul Bolintinul-din-Vale, de unde 'și-a luat numele, pe care era chemat să'l illustreze mai târziu. Tatăl său se numea Ienache Cosmad, macedonean din Ochrida. Muma sa ere Bolintineancă. Cosmad era un bărbat de o talie care trecea peste înălțimea mijlocie, uscat, dar bine musculat și de o osatură puternică, de o înfățișare severă. De altminterlea, el nu era lipsit de oare care instrucțiune, care, în raport cu starea culturală de atunci,

1) *Viener allgemeine Zeitung*, 1884, Jan. 18 (30). Foileton.

2) G. Braodes, *Die Hauptströmungen der Literatur des neunzehnten Jahrhunderts*, vol. IV, p. 493

nu era tocmai de desprețuit. Această superioritate relativă îi permise să ocupe cât-va timp funcțiunea de subprefect într'una din plășile Munteniei. Muma era, din contră, de o înfățișare simpatică, de un temperament bland și inzestrată cu un spirit firesc, care ar fi făcut dintr'ênsa o femeie distinsă, dacă, pe lângă aceste calități naturale, ea ar fi putut gusta fructele unei educațiuni mai îngrijite. Nepotrivirea de temperamente a celor doi soți aduse între dênșii o indiferență, o răceală din ce în ce mai accentuată, care sfârși prin o despărțire de fapt, ênsă fără un divorț formal.

Această antiteză așa de pronunțată între naturele părinților rămase așa de adânc întipărită în mintea copilului, în cât mai târziu Bolintineanu, de câte ori se afla în momente de rea dispoziție, de câte ori devenea irascibil, violent, nesociabil, își aducea aminte de înfățișarea aspră și de purtarea puțin simpatică a părintelui său. Atunci revenindu-și în sine, el

(Va urma)

zicea amicilor săi: „Acum sunt leit tata!„ Se zice chiar că cele mai violente din articolele sale politice erau subsemnate „Cosmad.“ Din contră, de câte ori el își recăpăta blândetea și afabilitatea lui firească, de câte ori figura lui se însenina și espresiunea lui relua acea bunătate care îi era inerentă, de câte ori violențele lui caprițioase dispăreau pentru ca să dea fisionomieii sale o espresiune angelică, el își reamintea chipul bland și iubitor al mamei sale, și cu o satisfacțiune pioasă adăoga: „Acum sunt mama!“ Afecțiia lui pentru mamă sa era o adevărată adorațiune și pietatea lui pentru memoria ei era un adevărat cult. Multe din poemele sale cele mai duioase, din inspirațiile lui cele mai dulci se datoresc sau inspirației directe sau amintirii mamei sale. În acest punct, ca în multe altele, el se aseamănă cu Lamartine, a cărui pietate către mama sa se oglindește așa de fidel în confidențele ca și în comentariile sale la *Méditations poétiques*.

Anghel Demetrescu.

BEIZADEA EPAMINONDA

Sită din coadă de câine
Bună ca să faci nu poți.

Alecu Beldiman.

Cam de mult bizăe un roiū de literați carī prin: „încercări demne de toată „ lauda... fac lucrări ce merită atențiunea publicului și a criticei, căci este „ un pas mai mult pe calea progresului „ nostrn dramatic.“ Ast-fel zice criticul *Ascanio*, care ce e drept sprijinește lucrarea d-lor Negrutzi și Caudela ca funia pe spânzurat, căci tot *Ascanio* adaogă vorbind de *Beizadea Epaminonda*: Con- „ cepțiune ușoară și fără nici un fel de

„ pretențiunii de stil și de rafinare caracteristică în gustul zilei, lucrarea aceasta „ înfățișază într'un mod plăcut și vioiū „ și adesea *indestul* de nemerit tribulațiunile unei beizadele grecești amorezate de fata unui blănar etc.“

Apoi adaogă că mama *Avenia* este un „ tip aparte din familia *Kerei Nastasiu* „ și a *Arghirei Busuioc ce e drept*, dar „ un tip care **singurī trebuie să o spānem**, are o menire comică în această

„lucrare în care mai tuturor celor-l'alți
 „le lipsește o bună doză din aceea ce
 „ne-ar face să ridem. Trecând mai la
 „vale, adăugă: „Rolul Beizadelei de și
 „negreșit cel mai important, are însă
 „ca factură scenală, desavantagiul de
 „a nu fi pus în deajuns înainte, de
 „a nu fi scos prin nici o împrejurare
 „mai marcantă din rîndurile tuturor,
 „așa că pentru cine ar veni la actul al
 „VI-lea, ar înțelege foarte anevoe, dacă
 „în folosul lui său al altuia se mește-
 „resc toate câte se petrec pe scenă.
 „Personalitatea sa nu e întregă, croită
 „din *bucată sănătoasă* ci e o *impeticătură*
 „de multe ori lucitoare, énsă nici odată
 „luminoasă. Dacă ar fi fost croit alt-fel,
 „dacă ar fi un Beizadea ridicol, de sigur
 „că opereta ar câștiga și ca *factură sce-*
 „*nală* și ca efect comic de care *lipsește*
 „*cu desăvârșire*.” Dacă ast-fel sunt „*încercările de toată lauda?*” Dacă această lucrare, este „*un pas mai mult pe calea plogresului nostru dramatic?*” Ce să mai credem nu știm. Românul ar zice că Ascanio știe să dea și cu coasa și cu gresia. Prin care sită cernem judecata ce face Ascanio? N'ar fi oare prin sita de care ne vorbește Alecu Beldiman?

Cât despre noi, suntem de părere că: Opereta și mai ales opereta cărei îi *lipsește cu desăvârșire factura scenală și efectul comic*, este o sirguintă zadarnică.

Născocirea operetei, nu de multă vreme a ademenit pe mulți scriitori cari au o însemnare în mișcarea literară, și din firescul dor de a fi folositori artei dramatice, le-au dat privilegiu a se cam grăbi cu punerea în scenă a unor librete cari n'au de cât forma teatrală și nici de cum o idee critică bine cumpănită sau scopul de a zugrăvi o patimă sau un caracter.

Negreșit, ne plac născocirile, căci ele ne arată mișcarea ce se face către propășire; dar ori cât am fi de retoși de a

ne folosi de dênsele, totuși dorim ca să fim feriți de neplăcerile ce ne pot aduce.

De pildă, dacă fotografia ne-ar face cu nasul strimb, dacă gazul ne-ar năbuși, dacă puterea aburului ne-ar schilodi, nu cred să ne placă cătuși de puțin aceasta, căci ast-fel e firea omenească, fie-care ține la flința sa.

Născocirea operetei ca formă mai ales, o putem socoti ca o cursă ce se întinde ascultătorilor spre a vătâma gustul frumosului pe de o parte, iar pe de alta spre a înlesni a se presupune talent, acolo unde nu este de multe ori de cât năzuință.

Este foarte greu a zugrăvi caractere sau patimi, chiar când ne slujim de forma cea mai curată teatrală adecă de tragedie sau comedie. Ele prin vorbire și dialog pot desluși ori-care simțire sau situațiune mult mai lesne de cât un cuplet, o romanță, un duo, un cor etc.

Opereta ca formă teatrală, tângăduște regulile temeinice și nestrămutate așezate de genii și talentele ce au nemurit teatrul prin creațiunile lor.

Teatrul coborît până la forma grosolană a operetei nu mai răspunde la scopul său căci în loc de a mări și idealiza micșorează și materializează. Opereta ca formă este copilărească și dacă s'ar putea ver-o-dată — Doamne ferește — să predominască pe scenă, atunci s'ar zădărnici cu totul propășirea teatrului. Prin operetă nu vom forma nici scriitori, nici actori, căci ea tinde la o fală câștigată cu prea puțină osteneală.

Cât despre partea muzicală, mărturisim că ne-a plăcut cântecul lăutarului, căci are caracter și intorsătură românească; restul muzicii d-lui E. Caudela, poate că Ascanio să aibă cuvânt a o numi *săltăreață* căci și nouă ni s'a păruș

cam prea multe amintiri vechi de val-turi și meșteșugite ast-fel în cât să placă încă o dată auzului.

În ceia ce privește această lucrare *coop-rativă* în întregimea sa, toată lumea nu

poate cerne „*incercările demne de toată lau-da*“ prin sita lui Ascanio, pe care'l putem hărăzi cu rangul de *archistrateg* blajin, al orîi cărîi *eterii* literare trecute și viitoare.

De la Craiova.

VARIETĂȚI

Sinonimele cuvîntului bani saŭ argint sunt neînchipuit de multe.

Bancherul zice: fondurŭ; fata de măritat: zestrea mea; funcționarul: leaŭa saŭ a-puntamentul; avocatul: onorarul meŭ; directorii de teatre și de jurnale: subvențiuinea; lucrătorul zice: tocmeala saŭ ziua; sluga: simbria; ministrul zice: remunerariŭ; nepotul vorbind de bani unchiului, ŭ botează: legatul, moștenirea; proprietarul ŭ numește: chiria, venitul; negustorul zice: câștig; vameșul: ciupeală; cămătarul: interes; samsarul zice: taxa; guvernul ŭ numește: impozit; călugărul și cerșetorul: pomand; Papa: dinarul sfântului Petru; prințul saŭ regele: lista civilă, dotațiuinea; membrii din consiliile de administrațiuinea, pușt pe d'asupra ca fuiorul popii: jetoane de prezență; judecătorul zice: mulțu-mire, dar, un semn de recunoștință; hoții: mărunțiș pentru flacăi, plească; poeții: pulvere de pactol; popa: sărindar, milostenie, pomenire; academicianii zic: premii; doctorii: vizită; femeile: cadoŭ, un suvenir; oamenii în genere, zic banilor: ochi de vulpe.

Dar cine ar putea să înșire toate sinonimele argintului ?

E caracteristic ênsă că nimeni nu 'l numește curat.

Omul are cunoștința că toate înjosirile, nenorocirile, hoțiile și crimele lui sunt comise în schimbul banului saŭ argintului, și ŭ-e rușine se vede a ŭ zice pe nume.

Recomandăm aceste sinonime filosofilor și autorilor de dicționare.

* * *

Un orășan, ducându-se, într'o vară, la țară, să schimbe aerul, — închiria o casă pen-tru câte-va luni, și plecă îndată să caute în apropiere vr'un țeran care să aibă vaci cu lapte. Dnpe ce găsi unul, care i se păru mai de treabă, ŭ zise:

— Neeă, o să vie slujnica la d-ta, în fie-care dimineață, să 'ŭ cumpere câte-o ju-mătate oca de lapte.

— Foarte b'ne, răspuse țeranul, costă 20 bani.

— Da, dar să 'mă dai lapte curat, — cât se poate de curat.

— Atunci, costă 30 de bani jumătatea.

— Bine, o să vie slujnica, să i-'l mulgi tot-d'a-una în fața ei.

— Atunci, boerule, laptele are să te fie 50 de bani.

Vultur